

گزارش رصد فرهنگی (۴۶)

نوجوانان تهران و مسجد

گزارش «نوجوانان تهران و مسجد؛ بررسی وضعیت ارتباط نوجوانان تهران و مسجد» تیرماه ۱۴۰۲ منتشر شده است.

بنا به سرشماری ۱۴۰۰، در حال حاضر حدود ۱/۵ میلیون نوجوان ۱۰-۲۰ ساله در تهران داریم که از این جمعیت ۷۶۰ هزار نفر آن‌ها در بازه سنی ۱۵-۲۰ سال قرار دارند که نقطه تمرکز پژوهش حاضر است.

در حال حاضر ۳۴۵۱ باب مسجد در تهران موجود است و جمعیت ائمه جماعات نیز به ۲۳۰۰ نفر (در سال ۱۳۹۷) می‌رسد.

در آخرین داده‌های آماری ۷۴/۸ درصد نوجوانان تهرانی هیچ زمانی از سال در مسجد برای نماز جماعت حاضر نمی‌شوند که این عدد در نوجوانان کل کشور ۵۴/۶ درصد است. از ۲۵/۲ درصد باقی‌مانده، حدود نیمی از آن‌ها یعنی ۱۳/۲ درصد کل نوجوانان تهرانی، حداقل ماهی یک‌بار در نماز جماعت مسجد شرکت می‌کنند.

بیشترین نحوه ارتباط نوجوانان با مسجد، از طریق نماز جماعت، عزاداری‌ها و مراسم‌های مناسبتی و بسیج بوده است (۳۴/۱ درصد نماز جماعت و ۳۱/۴ عزاداری‌ها و مراسم‌های مناسبتی و ۱۶/۲ درصد بسیج).

مهم‌ترین دلیل نوجوانان برای شرکت نکردن در نماز جماعت مسجد، نداشتن وقت (۳۲/۲ درصد) و عدم وجود علاقه یا احساس خوب (۱۴/۲ درصد)، عدم احساس لزوم به مسجد رفتن (۹/۴ درصد)، نبودن کسی که با او به مسجد بروم (۹/۴ درصد)، فاصله زیاد مسجد تا خانه (۸/۷ درصد) و عدم جذب از سوی فعالیت‌های مسجد (۷/۱ درصد) است.

نوجوانان تهرانی، در خصوص فعالیت‌های مسجد پیشنهاداتی از جمله فعالیت‌های تفریحی (۳۱/۲ درصد)، آموزشی (۲۵/۵ درصد)، ورزشی (۲۴/۳ درصد) است. در نظرسنجی دیگری نیز این پیشنهادات مطرح شده و ترتیب فراوانی نیز همین است.

۶/۸۱ درصد نوجوانان تهرانی، امام جماعت مسجد محله خود را نمی‌شناسند و با وی هیچ‌گونه آشنایی ندارد. لازم به ذکر است میزان مراجعه نوجوانان به مسجد و سرای محله تقریباً مساوی است (۲۶/۵ درصد مسجد، ۲۷ درصد سرای محله یا فرهنگسرا).

مسئله قابل توجه آمار رفتن نوجوانان به مجالس روضه و عزاداری است که فراوانی آن بیش از مسجد، سخنرانی و مجالس دعا و قرائت قرآن است. ده درصد نوجوانان تهرانی حداقل ماهی یک‌بار در مجالس روضه شرکت می‌کنند و ۴۲/۸ درصد آن‌ها هیچ زمانی از سال در این مراسم‌ها شرکت نمی‌کنند که این عدد در نماز جماعت ۷۴/۸ درصد بود.

۵/۷۵ درصد نوجوانان تهرانی در جلسات سخنرانی دینی شرکت نمی‌کنند که این عدد در جلسات دعا و قرآن به ترتیب ۷۴/۲ و ۷۹/۹ است. اما در مورد زیارت اهل قبور و زیارت امامزاده‌ها میزان افرادی که هیچ‌گاه در این مناسک شرکت نمی‌کنند کمتر و به ترتیب ۳۹ و ۴۴ درصد است.

اما در مورد قرآن خواندن در منزل که عملی فردی است، میزان کسانی که حداقل ماهی یکبار در منزل که عملی فردی است، میزان کسانی که حداقل ماهی یکبار در منزل قرآن می‌خوانند بیشتر است (۱/۲۴ درصد).

بنا به پیمایش‌های ملی انجام شده، میزان اعتقاد به خدا، معاد و احساس نزدیکی به خدا، در افراد در کل کشور از مناسک جمعی بسیار بالاتر است و بیش از ۹۰ درصد است.